

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 15 K na leto. —

Za inozemstvo 25 K.

Posamezne številke se prodajajo po 1 K.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Več luči!

Novi čas nam je prinesel demokracijo. To se pravi: o politični in gospodarski usodi države ozir. ljudstva ne sklepajo in odločujejo več samo knezi, grofi in baroni kot svoje čase, temveč vsi državljani, preprosti ravno tako kot gosposki, so poklicani, da si dajejo postave, po katerih uravnavajo svoj vsestranski napredek. To se zgodi potom časopisja, v katerem sme vsakdo razpravljati o gospodarskih, političnih in kulturnih vprašanjih in dajati nasvete ter presojeti že dane naredbe; posebno pa imajo državljani pravico izbrati si svoje zastopnike, kateri potem končno sklepajo in odločajo o vseh državnih vprašanjih v smislu, kakor jim to naroče volilci-dravljani. Taka je demokracija, katera bi morala vladati v sedanjih državah.

Bi morala vladati, pravim. Zakaj, kakor vidimo, je velikokrat to samo prazna beseda, katera izvrstno služi raznim političnim agitatorjem, da lažje namečejo ljudstvu peska v oči, v resnici pa morda demokracije nikjer ni. Zakaj? Vzrokov je več.

1. Glavni vzrok je nevednost in neizobraženost, ki je smrtni udarec za vsako demokracijo. Zakaj kdor hoče delati postav, kdor hoče držati v rokah državno krmilo, mora nekaj znati: mora poznati ves ustroj države, mora poznati bistvene potrebe gospodarskega in političnega življenja, mora študirati pot, po kateri naj vozi država, da bo v njej red in zadovoljnost. Kratko povedano: Kdor je postavljen, da kmetuje, mora poznati kmetijstvo, kdor je postavljen, da sodeluje pri politiki (to je skrb za javni blagor, za kar mora skrbeti vlada), mora znati politiko. Če pa kdo ne zna, mu vzamejo iz rok drugi, ki znajo. In če ljudstvo, ki politično ni izšolan, ne zna vladati, pridejo nekateri, ki znajo ali vsaj mislijo, da znajo, in sami vladajo. Zato naj bo demokracija stokrat napisana na popirju: kjer ljudstvo ni politično izobraženo, vladajo samo nekateri, ki so znali priplavati na vrh, ter vladajo po svoji volji in večkrat tudi samo v svojo osebno korist. Tako je bilo in tako bo. Kdor več zna, več premore in ima večji vpliv, pa naj bo država še tako demokracijsko ustrojena. In kjer celo ljudstvo nič ne ve o politiki ali le malo, tam bo vladalo

vedno le deseterica ljudi po svoji volji in po svojem znanju. Zato pa: kjer je vse ljudstvo postavljeno zato, da vlada, se mora naučiti vladati (to se pravi skrbeti za javni blagor oziroma voditi politiko), če se ne uči, zamre vsaka demokracija v najbolj demokratični državi. Demokracija ne tiči v volilnem redu in državni ustavi, temveč ima svojo moč in življenje v ljudski izobrazbi.

2. Drugi sovražnik demokracije je politična lenoba. »Imam svoje njivice in voličke in kravice, ti mi že toliko zaslužijo, da se preživim; politiko naj pa hudič vzame, jaz se ne menim zanj!« Takega in podobnega govorjenja je mnogo. Resnica pa je ta-le: Svoje čase so bili poklicani vladar in njegovi svetovalci, da so vladali; zato je bila tudi njihova dolžnost, da so proučevali državne potrebe in izdajali tozadevne postave. Danes pa je na njihovo mesto poklicano in postavljeno ljudstvo, torej je njegova dolžnost, da proučuje državni ustroj in vse gospodarske ter kulturne potrebe in se odloči potom svojih zastopnikov za te ali one postave. Politika danes ni več prostovoljna zabava, temveč dolžnost. Kjer pa se te dolžnosti ne zavedajo, tam preneha demokracija in zopet vlada deseterica kljub temu, da je vsa država zgrajena na demokratičnem temelju. Še hušje pa je, če se kdo te dolžnosti zaveda, ali jo je celo prisiljen izvrševati (na primer da je vpeljana volilna dolžnost), pa je ne zna prav izvrševati in jo izvršuje radi svoje nevednosti v veliko gospodarsko in dušno škodo cele družbe in tako tudi v svojo škodo.

Kaj pa sledi iz tega? Da je danes vsak državljan dolžan proučevati politiko, gospodarska in politična vprašanja, katera so najbolj pereča. Če hoče pravilno odločati, da ne bo škode, moraš vse dobro poznati.

Slovenska ljudska stranka se je tega za izobrazbo ljudstva, da ji v tem oziru dobro zavedala, zato je vedno tako skrbela nobena druga stranka niti do gležnja ne seže. Toda učiti se je treba vedno in vedno. Vedno prihajajo nova pereča vprašanja na dan, ki globoko segajo v naše žepe in celo naše duše. Zato se je Slov. ljudska stranka odločila, da bo izdajala od časa do časa takozvani Politični katekizem ali kaj mora vsak državljan vedeti o politiki. Pred

par tedni je izšel prvi zvezek in reči moramo, da vsi pridno posegajo po njem. Naj služi vsem dobromislečim kot kašipot v politiki, naj se prebira in razlaga pri raznih sestankih, da se tako vsi ljudje čim bolj poglobe v vsa načelna in politična vprašanja. Kdor še ni naročil njižice, naj jo nemu doma naroči, ker bo kmalu razprodana. Kje se naroča, glej v Tedenskih novicah.

Potrebno pa je danes, da tudi ženska polagoma spozna politična vprašanja, posebno ona, ki predvsem njo zanimajo. Zakaj tudi žensko že kličejo na politično torišče, in če hoče, da bo prav izvrševala to pravico in dolžnost, mora biti politično izobražena. V ta namen je izšla knjižica: »Ali se ženska res nima pravice vtikati v politiko?« Naj jo vsaka Slovenka prečita! Dajte jo tudi moškim v roke, zakaj vprašanja, ki se v knjižici obravnavajo, so za naše družine tako velevažna in dalekosežna, da jih mora vsak državljan do dna poznati.

Draginja.

(Dalje.)

Sredstva proti draginji.

Zavedamo se, da v razpravi o glavnih vzrokih draginje nismo povedali pravzaprav ničesar, na kar bi ne prišel ali pa ni prišel lahko vsakdo, če je kdaj razmišljal temeljiteje o tem vprašanju. Nismo se sicer bavili z vsemi vzroki draginje, vendar pa upamo, da smo podali vsaj pregledno glavne vzroke in da je cenjeni bralec z nami v tem vprašanju vsaj v glavnem istega mnenja.

Zato smo pa gotovo tudi vsi istega mnenja glede sredstev, s katerimi moramo draginjo pobijati. Saj so ta sredstva sama po sebi umljiva, če le poznamo vzroke draginje. Radi pregleda jih tu kratko omenjamo.

Proti pomanjkanju blaga moramo postaviti geslo:

a) Delajmo več!

To misel je lepo povedal »Slovenec« dne 20. aprila, ko je pisal o železničarski stavki, ki je bila baje naperjena proti draginji:

»Uradnik v uradu, kmet na polju, železničar na železnici, rudar v rudniku, tovarniški delavec v tovarni, kulturni dela-

vec na kulturnem polju, poslanec v parlamentu, vsi podvojimo svoje sile in videli bomo čudeže, kako bo draginja kljub slabi valuti začela padati! Naša valuta bo kmalu zadobila večjo vrednost, nego si marsikdo danes more misliti. Delo je prvo sredstvo zoper draginjo, vsa druga sredstva so sekundarnega (= drugovrstnega) pomena, četudi potrebna.

Mi vemo, da naš kmet stori svojo dolžnost kot producent v polni meri — saj več nego od zore do mraka itak ne more delati. Pač pa bi iskreno želeli, da bi se vsak delavec pred štrajkom najresneje vprašal, ali je res štrajk zadnje obupno sredstvo, po katerem mora poseči, če hoče priti do svoje pravice. Vsak človek priznava delavcu pravico do štrajka, če si drugače res ne more pomagati. Pravtako pa je gotovo, da nam vsak štrajk poveča draginjo, ker ovira produkcijo in promet, in da povečana draginja po štrajku požre delavcu vse, kar si je s štrajkom izboljšal zaslužek. Zato je tudi v interesu delavcev — da o drugih stanovah ne govorim — da se skušajo spori med delavci in delodajalci poravnati potem medsebojnih pogajanj.

Kakor smo videli v predstojećem članku o valuti, je tudi zvišanje domače produkcije edino zanesljivo sredstvo za izboljšanje naše valute.

Kdor danes vestno opravlja svoje delo — pa naj bo kmet ali delavec, obrtnik ali trgovec, uradnik ali politik — ta pomaga naši državi do reda znotraj in ugleda na zunaj in je do brotnik nas vseh.

Ali so vse to prespali?

(Dopis z dežele.)

Kdo? Komunisti in njih prijatelji. Zakaj? Zato, ker ne vedo, da smo mi drugi komunistično gospodarstvo že davno doživeli pa tudi obsodili. Kdaj? V letih gorja in groze 1914—1918. Avstrija je tista leta vpeljala komunistično birokratsko gospodarstvo. Kmet ni bil nič, gospodar vsega je bila država. In država je gospodarila po svojih uradnikih in biračih, dokler ni prišla na kant. Gospodarili so ljudje, ki gospodarstva niso bili vajeni. Če so pa gospodarstva vajeni ljudje proti njih gospodarstvu kaj oporekali, so bili pred svetom zasramovani kot sovražniki države. In tako je pod vladno tistih časov krompir gnil in zmrzoval, ljudje so pa stradali, kmetje so oddajali dobro žito, po mestih in delavskih krajih ste pa uživali tak kruh, da ni bil kruhu podoben. Seno in slamo so oddajali kmetje, kadar je bilo ukazano, če je tudi lilo kakor iz škafa, krma se je parila, plesnila, gnila in trohnela, živina pa je kazala kosti in rebra.

Po hlevih, po skednjih, po hišah in po kozolcih, po njivah in vrtovih pa so korakale vsak dan nove komisije. Enkrat so šteli živino, enkrat merili žito, preštevali ljudi, premetavali snopje po kozolcih, merili njive, pisali, računali, — ná — pa je prišla toča, povodenj, suša, pa so bili vsi računi zastoj, čeprav so bili vsi drago plačani. Ljudje so pa stradali in za lakoto

umirali... razun tistih, ki so bili blizu korita in so znali goljufati.

Po cesti so vozili trenarji. Slabo naloženi vozički, suhi konjički in še bolj suhi vozniki: to je bila vsakdanja cestna prikazen. Tem ljudem se ni ljubilo delati, ker niso delali sebi ampak državi, ker so delali na komando, prisiljeni, ne pa po svoji prosti volji. Tudi kmetom je čedalje bolj ginilo veselje do dela. Če ne delam sebi, če nisem samsvoj gospodar, če ima tak, ki ničesar ne razume, vso oblast nad menoj, čemu bi potem delal, si je mislil kmet.

Ljudstvo pa je stradalo in umiralo. Državni komunizem je izkazal med narodi mnogo grobov. Pa še več bi jih bil, če bi ne bil rešil tisočev in milijonov naš kmet.

Oživele so tiste dni steze in stranske poti, in po njih so hodili ljudje z nahrbtniki na kmete prosit, kupovati, zamenjati za drugo blago, samo da so se mogli preživeti. In tisti ljudje so bili iz mest in iz delavskih krajev. Kmet pa je dajal od svojega, kar je deloma pristradal, še več pa, kar je prikril očem državnih organov. In prikril je, ker je videl, kako grdo ti ljudje ravnaajo z delom njegovega truda. Prikril je, ker so se mu smilili poljski pridejki, ki bodo v rokah nepravilnih gospodarjev splavali po valovih naših voda... Prikril jih je in s tem je rešil milijone, katerim je lopata državnega komunizma že kopala hladen grob.

Ali mislite, da bo komunizem novih prerokov kaj boljši? Prav nič. Vodil ga bo biraški duh, navdajal ga bo zbor policajev in žandarjev, nižje ljudstvo bo hitelo nasproti grobovom; le nekaj bo izvoljenih ki bodo bogateli in blagrovali srečo komunističnega gospodarstva. Komunistična Rusija spričuje to resnico.

Čudno je, da nekaj ljudi, ki so preklinjali tiste čase, sedaj zopet kliče nazaj dneve stradanja in pomanjkanja.

I. jugoslovanski orlovski tabor v Mariboru.

Pisarna krajevnega odbora za I. slovanski orlovski tabor posluje od dne 15. junija v Mariboru, Koroška cesta 1.

Postavljanje slavnostnih tribun na Teznu pri Mariboru (pešhoda iz mesta 25 minut), kjer se bo vršila telovadba I. slovanskega orlovskega tabora, se je pričelo v sredo 9. junija. Delo je prevzela Obrtna centrala v Ljubljani, ki ga mora dogotoviti do 25. julija t. l. Zaposlenih bo stalno vsak dan do 50 delavcev. Komisija, sestojeca iz stavbenikov, inženirjev in članov odbora za tabor, je določila v sredo prostor in ob pol 4. uri popoldne so bili zabiti prvi koli. Prostor ima krasno lego. Ploskev, ki bo lepo ograjena, meri precej nad 31.500 kvadratnih metrov, ona za nastop telovadcev pa sama 6241 kvadratnih metrov. Ko bo v par dneh prvo ogrodje tribuna postavljeno, bomo poročali o njih kaj več. Tako se bližamo vedno bolj in bolj uresničenju onih dni, ko naj zavalovijo po jugoslovanskem Mariboru zavedne krščanske organizacije čete iz vseh kulturnih strani sveta.

Pisarna Osrednjega pripravljalnega odbora za I. slovanski orlovski tabor posluje v Ljubljani (Ljudski dom, II. nadst.) v vseh zadevah, ki se tičejo tabora: razpošilja tabske izkaznice, sprejema naročila za stanovanja in prehrano, daje pojasnila glede vlakov in urejuje druge tekoče zadeve, pisarna v Mariboru posluje v krajevnih zadevah.

Škof iz Kraljevega Gradca (severne Češkoslovaška) sporoča, da pošlje na mariborski tabor svojega zastopnika ter želi prireditvi najlepšega uspeha.

Tabske izkaznice za I. slov. orlovski tabor je izgotovila Jugoslovanska tiskarna v lični žepni obliki. Osnutek za sliko na naslovni strani je napravil akademik g. Kos. Slika predstavlja Orla-telovadca, ki gleda s križem v roki k nebu. Tabske izkaznice so troje vrst: rumene po 10 kron za aktivno sodelujoče (Orli, Orlice, dijaki, pevci, igralci), roza po 10 kron za udeležence iz mariborske okolice in zelene po 20 kron za udeležence sploh.

Izkaznica bo veljala le tista, ki bo nosila pečat Osrednjega pripravljalnega odbora, posestniki rumenih izkaznic morajo pa imeti poleg teh še izkaznico svoje organizacije.

Stanovanje v Mariboru. Mariborski hotelirji in gostilničarji so dali za orlovski tabor vse svoje sobe na razpolago Osrednjemu pripravljalnemu odboru, ki bo edini razpolagal s hotelskimi sobami. Cene ne bodo pretirane. Naročila sprejema le Osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani. Tudi mnogo zasebnikov je radevolje odstopilo svoje sobe. Kdor se prijavi do 5. julija, se mu zasužura stanovanje. Prijave sprejema Osrednji pripravljalni odbor v Ljubljani.

Čehoslovaki na taboru v Mariboru. Na Čehoslovaškem vlada največje zanimanje za tabor. Čehoslovaki pridejo s posebnim vlakom. Največ udeležencev bo članov Čehoslovaške orlovske zveze in Venkovske (kmetske) omladine. Z organizacijami pridejo tudi njihovi voditelji prof. Šramek, Zamsach in dr. Žurek. Potovalni stroški za Čehoslovake so neizmerno veliki, samo potni listi stanejo 300 kron. — Čehoslovaki doprinesejo veliko žrtev, da pridejo v tabor. In mi naj bi ostali doma?

Iz Kmetskih Zvez.

SMARTNO POD ŠMARNO GORO.

Dne 13. junija je bil občni zbor podružnice Kmetske zveze. Zanimivo je bilo poročilo načelnika g. Mateja Šilca, koliko se je trudilo pri raznih oblastih »Gospodarski odbor za zjednačenje cen. Posebno trda je šla za ceno mleka, ki je še vedno najcenejše živilo. V tajniškem poročilu je najbolj razveselila kratka razlaga novega občinskega volivnega reda še posebno ženstvo, ki je svoj čas na protestnem shodu energično zahtevalo, češ: »Ali bomo vse volile, ali pa nobena, izjem ne dovolimo!« Zmagale so v najbolj demokratičnem občinskem volivnem redu. Na občni zbor je prihitel g. dr. Mohorič, kateremu se zborovalci tudi tem potom zahvalijo za njegovo poljudno predavanje. Pri volitvi novega odbora so bile izvoljene tudi dve odločnice. Gremo s časom. Pri konstituiranju odbora je bil izvoljen enoglasno predsednikom zopet Matej Šilec, kateremu kmetje popolnoma zapuajo.

Franjo Neubauer:

Kmet in točar.

Len, počasen izza góre
siv pomika se oblak,
rožnik sije in pripeka
in sopar pritiska tlak.

Ječmen težko sklanja glavo
čezno griva mu visl,
zrele jagode duhtijo,
vinska trta v cvet hiti.

Glej: neznanec tam prihaja,
truden mu je vid in hod.
»Kam prijatelj?« — »Prosit, prositi! —
Bilo je, kot zdaj je tod,

vse duhtelo, vse zorelo,
tisoč vzbujalo je nad,
pa je padlo trdo, kruto,
zbit in strit je plod in sadl.

Vztrepetajo misli kmetu,
strah in skrb v nebó hiti,
»Oj prijatelj, morda jutri
prosit pojdem — kakor ti!«

* Točar je tisti, komur toča pobije.

Razgled po svetu.**Jugoslavija.**

j »Kancelparagraf.« Liberalci bi na vsak način Cerkev radi nataknil nagobčnik, da bi morala molčati na vso njihovo svobodomiselno agitacijo in protiversko rovanje. Zato naj duhovnik v cerkvi to pridiguje, kar bodo liberalci dovolili! Vsaka svinjarija se danes sme javno kazati, sv. Rešnjé Telo se sme po časopisih zasramovati, le duhovnik bi moral v cerkvi, kjer bi moral največ govoriti o nevarnosti brezverskega rovanja, molčati! Pa ne bo šlo!

j Volilni zakon se obdeluje v narodnem predstavništvu v podrobnostih. Dosedaj je bilo sprejeto 15 paragrafov.

j Priprave za občinske volitve v Belgradu so končane. Pravijo, da bodo dobili največ glasov komunisti.

j Črnogoro so italijanske čete popolnoma zapustile. Sedaj je vsa Črna gora v naših rokah.

AVSTRIJA.

Svetovna zveza profi Judom se bo ustanovila na Dunaju. Judje, ki so se polastili mest socialističnih voditeljev, so s tem dobili ogromno maso delavskih organizacij v svojo pest. Zato se njihov pogubonosni vpliv v gospodarskem, nravnem in verskem življenju že tako pozna, da je treba skupne obrambe. Socialisti so hoteli delavcu pomagati kvišku, v resnici pa so pomagali le Judom.

Nevzdržne razmere v dunajskih bolnišnicah. Dunajske bolnišnice so postale, odkar so zavlada v mestu socialni demokraci, plen raznih socialdemokratskih organizacij in obratnih svetov: Nastavljenec je po bolnišnicah toliko, da stoji za vsakim bolnikom po eden. Pridnost in vestnost je med osebjem padla na ničlo in je redek uslužbenec, ki bi se res žrtvoval v svojem poklicu. Ako je kdo vesten v

službi, ga tovariši zbadajo in zasmehujejo. Omožene strežnice smejo spati izven bolnišnice, vpeljan je osemurni delavnik, v katerega se šteje ves čas službene pripravljenosti itd. Tako je prišlo do nevzdržnih razmer v vsakem oziru, zlasti pa tudi v gmoetnem. Vsak bolnik stane danes dnevno nad 55 kron, plačuje pa se zanj samo 18 kron. Ako se tem razmeram takoj temeljito ne odpomore, morajo zavodi propasti. — Ko so bile v zavodih usmiljenke, je bil sicer red in poceni, toda bile so klerikalke in boljše je, da vse propade kot da bi katoliška vera imela kje svoj delež. To so socialisti!

ČEHOSLOVAŠKA.

Težave ima nova češka vlada in jih bo vedno imela, ker je sestavljena iz pre-različnih ljudi, strank in narodov. Nemci so sklenili, da bodo nagajali, kjer bodo mogli, Mažari jim bodo pomagali. Češke stranke pa so si tudi tako nasprotne, da ne morejo skupaj. Narodni socialci zahtevajo ločitev Cerkev od države po francoskem vzorcu (rop), vlada pa mora tudi računati na katoliške stranke, brez katere je njena večina zelo nezanesljiva. Agrarci so stopili iz vlade, ker so se skregali s socialisti radi žitnih cen.

Vrnili se je v katoliško Cerkev. Češki duhovnik Fr. Slavik je odpadel od Cerkev ter postal tajnik agrarne (kmetske) stranke. Sedaj je obolel ter leži smrtno nevarno bolan v kromeriški bolnišnici. Težko bolan je obžaloval svoj odpad od Cerkev ter se spravi z Bogom in Cerkvijo. Ali ni čudno, da se je že toliko svobodomiselcev na smrtni postelji vrnilo v naročje katoliške vere, medtem ko še nikoli ni bilo slišati, da bi kdo na smrtni postelji šele postal svobodomislec?

MAŽARSKA.

Generalni napad. Svoj čas so komunisti vladali na Mažarskem. Morili in ropali so kar po čez toliko časa, da so se ljudje naveličali socialističnih nebes in kolo se je obrnilo. Na vrh so prišli najhujši nasprotniki komunistov, ki so sedaj prišli pod nož. Vse njihove prešnje hudo-bije se preiskujejo in strogo kaznujejo. Semtertja najbrže posežejo mažarske oblasti čez pravico. Pa so se dvignili vsi komunisti po drugih državah in zavpili: Na Mažarskem moramo streti grozno strahovlado (zakaj po njihovih mislih je strahovlada dovoljena samo komunistom). Avstrijski, češki, švicarski, italijanski, belgijski in še drugi prometni delavci so proglasili, da ne odpravijo od pretekle nedelje dalje nobenega vlaka, nobenega pisma in nobene brzojavke več na Mažarsko. Mažarska vlada pa je izjavila, da tudi svojega žita ne pošlje v one države. Kako se bo ta boj, ki je čisto nove vrste, končal, se ne ve. Vidi se pa, da s strahovlado nobena stranka ne bo nič dosegla. Ljudem manjka vere in zavesti odgovornosti pred Bogom, zato pa vsak samo sebe išče in vse druge s komolcem in pestjo odriva. Pravica gre pa povsod spat, kjer ni Boga.

Batine so vpeljali za navijalce cen, in sicer jih dobi vsakdo 25, najmanj pa 10, mladostni pa po pet. Če bi jih tudi pri nas vpeljali, to bi pa kar neprenehoma padalo po verižniških hrbtih.

ITALIJA.

Porazi v Albaniji. Albanci so Italijane podili do morja, celo Valouo so že zasedli in Italijani so se branili le še z morja. Tedaj pa je bil najbrže po naročilu Italijanov umorjen albanski voditelj Essad paša, med albanskimi vstasi je zavlada zmeda, Italijanom je zrastel greben in so stavili Albancem pogoje, kdaj morajo položiti orožje.

Novo vlado je sestavil Žoliti, hud nasprotnik Jugoslovanov. Jadransko vprašanje se je s tem še poostrilo.

Versko sovražstvo je pri socialistih najmočnejša žilica. V mestu Milanu so na sv. R. T. dan z noži in palicami napadli procesijo sv. R. T., strgali bandera in udrihali po vernikih. Občinski svet je v rokah socialistov. Tako se bo godilo pri nas, kadar bi razne kmetsko-delavske zveze prišle do moči. Upamo, da se to ne bo nikdar zgodilo.

NEMČIJA.

Vlado v Nemčiji je sestavila katoliška stranka (centrum) s pomočjo nemške ljudske stranke.

Nova država. Tirolski in solnograški krščanski socialci delajo z bavarsko katoliško stranko na to, da se Bavarska odcepi od Nemčije ter se z alpskimi deželami bivaše Avstrije združi v novo »Katoliško Bavarsko«. Vlada naj bi bil princ Ruprecht, Francija baje načrt podpira.

Tedenske novice.**Politične.**

p Za kancelparagraf« je tudi »Ljudski glas«, ki je kljub temu, da socialisti sovražijo Cerkev, se norčujejo v »Napreju« iz sv. Rešnjega Telesa, in v Milanu z nožmi napadajo procesije, ves vnet za čast hiše božje. O, saj vas poznamo!

p »Komunistične rožičke« bi rad zakril »Ljudski glas« s svojo »Kmetsko delavsko zvezo« in včasih iz strahu pred kmeti navidez pozabavlja proti komunistom. Toda še vedno ni nič odgovoril na našo ugotovitev, da je končni namen socialistov isti kot komunistov, namreč odpraviti vso zasebno last, kmetu vzeti zemljo in jo podružabiti! kakor je to tudi povedal g. Kristan po zimi na socialističnem sestanku v Tivoli. Odgovorite no, gospodje!

Domače novice.

d Zlato poroko je obhajal 19. t. m. nadučitelj Cenčič v Kamniku s svojo blago soprogo. Gospod slavljeneec je naročnik našega lista, odkar izhaja. Bog da obema slavljencema še mnogo čvrstih in zadovoljnih let!

d Nobenih potovalnih listin ni treba več za potovanje po naši državi. Treba je le, da ima vsakdo svojo osebno legitimacijo s sabo.

d Politični katekizem. Ta izvrstna in poljudno pisana knjižica bi morala biti v rokah vsakega našega somišljenika. Podaja izčrpano pojasnilo o političnem položaju in političnih vprašanjih v Jugoslaviji. Poleg tega obravnava tudi še nekatere druge stvari, ki bi jih moral vsak državljan znati.

Segajte pridno po knjižici. Naroča se pri tajništvu SLS, Jugoslov. tiskarna, Ljubljana. Posamezni izvod s poštnino vred stane 6 kron, kdor naroči 20 izvodov, stane posamezen izvod s poštnino vred 5 K; kdor vzame osebno 20 izvodov, stane izvod 4 krone 50 vin.

d Vsaka Slovenka naj naroči knjižico: »Ali se ženska res nima pravice vtikati v politiko?«. Obravnavajo se najaktualnejša politična vprašanja, ki zadevajo v prvi vrsti mater in ženo. Naroča se pri »Krekovi prosveti« v Ljubljani, Poljanska cesta 4. Stane po pošti 2 kroni 30 vin., pri skupnih naročilih od 10 do 50 izvodov 10 odstotkov popusta, od 50 izvodov dalje 15 %. Lahko se naroča s Političnim katekizmom skupno.

d Pomanjkanje stanovanj v Ljubljani je še zmerom zelo občutno. Poverjenik za socialno skrbstvo dr. Gosar je zato izdal navedbo, da morajo vsi milijonarji zidati hiše. Nastalo je veliko vpitje med liberalnimi bogatini, vse oblasti naj jim hite pomagat, še celo socialnega ministra dr. Kukovca hočejo pridobiti, da bi ščitil milijonarje, toda dr. Gosar se ne uda. Zato se udajajo milijonarji in zidajo.

d Blasnikovo tiskarno z litografijo vred so kupili socijalni demokratje za 1 milijon 400 tisoč kron. To svoto so vzeli iz takozvanega ameriškega fonda, ki so ga zbrali slovenski socijalno-demokratski delavci v Ameriki.

d Stranka nasilja. Ker se v tovarni na Perovem pri Kamniku nočejo vsi delavci vpisati med komuniste, so le-ti sklenili, da jih s silo vržejo iz tovarne na cesto. To je »svoboda prepričanja«. Seveda se bo skrbelo, da komunistična pšenica ne bo prevleko zrastle. Vidi se pa, kaj bi se zgodilo z našim kmetom, če bi zavladali komunisti.

d Samostojni noži. S kakšnimi sredstvi agitira samostojna lib. kmetška stranka za svojo stranko, nam spričuje današnji dopis iz Velesovega, katerega naj vsakdo pazno prečita.

d Ljubljansko gasilno društvo bo obhajalo julija t. l. 50 letnico svojega obstoja.

d Davek na kočije in avtomobile je naložila ljubljanska občina in sicer od 500 do 3000 kron letno, dalje na postelje v hotelih in pramočističih, v kolikor bodo rabljene. Tudi električna železnica poviša svoje tarife od 1 krone na 1 krono 20 vin.

d 100.000 kron za regentov sprejem je sklenil dati ljubljanski občinski svet.

d Deževno vreme. Deževno vreme, s katerim nas je presenetil junij, pomeni precejšnjo gospodarsko izgubo, ako se v kratkem ne izboljša. Letos je bila pomlad nenavadno zgodnja, setve so naravnost izvrstno prezimile, vinske gorice so obetale najlepše. Junij pa prinese dež in hladno vreme; seno se ne da spraviti pod streho, tudi dozorevajočemu žitu bo škodovalo preveč vode, na vinski trti pa nastopa peronospora. Upajmo, da bo vsaj za žetev lepše vreme, sicer bomo morali silno znižati lepe številke, ki smo z njimi naračunali vrednost letošnje žetve. Sicer pravijo, da bo še dolgo deževno, zakaj rv. Medard je bil moker in ta svetnik ima v oblasti celih 40 dni. Upajmo, da vremenski preroki ne poznajo dovolj sv. Me-

darda in da nam že kmalu pride v goste toplo in veselo solnčece!

d Ujme po Gorenjskem. Iz Ljubnega se nam poroča: Kakor vse kaže, se letos zelo uresničuje stari vremenski pregovor, da dežuje 40 dni, ako dežuje sv. Medarda dan — saj lije že 10 dni, da je sila. — Posebno tu v gorenjski trikot vali mokra burja nepretrgoma vedno nove črne oblake od Ljubljane gor ter jih pritiska na stene sivih gora, da lije kakor iz škafa. V četrtek, dne 10. t. m. zvečer n v petek dne 11. v jutro smo imeli huda naliva. Voda je drvila po občinski poti kakor potok, na mah je napolnila jarke, zamašila prekope ter je hudo raztrgala vsa javna pota. Ko so občani za silo popravili, je pa naliv sv. Vida dan zopet raztrgal vsa javna pota in treba bo vnovič truda in stroškov. — Žita so plegla. Pri krompirju, koruzi in fižolu, kar je bilo letos že vse okopano in osuto, so hudi nalivi ponajveč osute prsti zopet sprali. Najbolje bi pač bilo vnovič osuti, toda krompir in koruza sta že preveč odrasla in tako nimamo pričakovati kaj dobrega. Kar je sena pokošenega, gni je v kopicah ali redovju, kar ga pa še stoji, se stara in bo trdo ko slama. Z vso gotovostjo smo pričakovali letos, ko je vse tako lepo kazalo, po tolikih slabih letih dobro letino — da bi ne bil naš up zaman.

d Toča. Iz Trebeljevega se nam poroča: V tukajšnji občini je dne 29. maja t. l. toča poškodovala deloma pa popolnoma uničila v nekaj vaseh vse poljske pridelke. Prav občutno je zadeto polje v Ravnem brdu in Besnici, tudi nekaj parcel posestnikov iz Volavlj je poškodovanih; škoda se ceni z ozirom na sedanjo draginjo najmanj 419.500 kron. Nekateri posestniki niti zrna žita ne bodo pridelali. Kje naj reveži kupijo živil, da se prežive? K. Z. se je obrnila na dež. vlado (odsek za prehrano), naj izposluje oziroma nakloni kako pomoč. Naznanilo se je tudi davčni okrajni oblasti, naj v svrhu odpisa zemljarine kaj ukrene. Bomo videli, če se ista zanima še za kaj drugega kot obkladanje z dohodninskim davkom. Lansko leto črv, letos toča, davčna oblast pa se drži svojega sistema: plačaj in molči, četudi lakote pogineš.

d Toča. Dne 10. junija je uničila toča vse poljske pridelke v Breznici nad škofjo Loko. Česar ni uničila toča, je pa odnesla voda, ki je podirala drevje, jemala mostove in poplavlja skoraj vsa žita in travnike. Kaj takega ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

d Črne koze so se pojavile v okolici Rajhenburga. Več otrok je umrlo.

d Kmetška zveza za kamniški okraj v Kamniku naznanja, da se nahaja njena pisarna v Kamniku pri Kristofu v prvem nadstropju. Tajnik Kmetške zveze posluje tam vsak torek od 9.—12. ure. Za slučaj, da je poslanec Štrcin doma je tudi v istem času v pisarni vsem na razpolago. Prihajajte pridno v tajništvo in povejte tam svoje želje in zahteve, kar bode največ mogoče, se vam bode ustreglo.

d Birmovanje v loški dekaniji se je izvršilo. Število birmancev v posameznih župnijah je bilo sledeče: Rateče 64; Zabnica 108; Šent Lenart 75; Škofja Loka 433; Selca 304; Dražgoše 67; Zelekniki 116; Davča (Zalilog) 60; Zalilog 67; Bukovščica 60; Stara Loka 211; Poljane 305; Javorje 100; Trata 178; Lucine 103; Leskovica 91; Nova Oslica 100; Stara Oslica 134; skupno 2576 birmancev. —

13. junija se je vršilo birmovanje v župniji Žiri, kjer je bilo 397 birmancev.

d Tržiško orlovsko okrožje priredi v nedeljo 27. t. m. v Tržiču veliko javno telovadbo s sledečim sporedom: zjutraj po prihodu vlaka in jeseniške godbe pozdrav gostov, pripenjanje šopkov. Nato obhod po trgu, na čelu godba, za to konjeniki, orlovski naraščaj, Orli, Orlice, dekleta in žene v narodnih nošah. Ob lepem vremenu sv. maša pred cerkvijo sv. Andreja. Popoldne ob 4. javna telovadba, petje, govori, srečolov, šaljiva pošta, prodajestvin in kave v paviljonih. Vabijo se k tej prireditvi tržiškega Orla vsa sosednja društva in vsi prijatelji krščanske misli. Čisti dobitek gre v dobrodnele namene, v prvi vrsti za tržiško Vincencijevo družbo. Ob slabem vremenu bo veselica in Našem domu.

d Društvo slovenskih absolutov kmetijskih šol bo imelo dne 29. t. m. pri »Novem svetu« v Ljubljani ob 10. uri dopoldne svoj glavni skupščino.

d Čebelarstvo za Slovenijo priredi v torek dne 29. junija enodnevni čebelarški tečaj za začetnike o vzornem čebelarstvu v Marjanišču. Začetek ob 9. dopoldne. Spored: 1. Narodno-gospodarski pomen čebelarstva z ozirom na našo državo. Čebelna družina. Najvažnejši življenjski pojavi. 2. Pogoji za uspešno čebelarjenje. Preprosto in napredno čebelarstvo. Popoldne: 1. A. Z. panj. Praktične vaje in opravlila v prvem letu. 2. Sovražniki in bolezniki čebel. Vabljeni so posebno začetniki in čebelarji, ki se za to zanimajo.

d Za pogorelce na Brezovici pri St. Jerneju so darovali: Smihel p. Novem mestu 210 kron, gđc. Kessler 80 kron, Škocjan 300 kron, Kamna gorica 200 kron, Vel. Dolina 240 kron, St. Peter 100 kron, Šmarjeta 204 krone, Topla-reber 20 kron, Kostanjevica 454 kron, Dobrnič 300 kron, Podgrad 20 kron. Srčna hvala vsem darovalcem.

d Kdo ve? 1. o Matevžu Cankar iz Sel. p. Polhov gradec. Zadnje pismo oktobra 1918 od polka 117, X. poljska stotnija, v p. 613. Sporočila na Ivana Cankar, Selo 10, p. Polhov gradec. 2. o Antonu Zima, četovodji. Zadnje pismo maja 1917. Sporočilo: Neži Zima, Dovje 79. 3. o Stefanu Prevč, ujetnik v Italiji. Sporoči Neži Prevč, Dovje 30. 4. Ivan Keše, ujetnik v Permski gub., ekaterinburški ujezd Ki-tinski Koroboš, rudnik Kisovski. Zadnje pismo decembra 1917. Sporoči Jožefi Keše, Kormelj, Dolenjsko. — Stroški se povrnejo.

d Priporočajo se brošure: Franc Erjavac: Naša Istra; cena 2 K; dr. Vošnjak: Poglavje o stari slovenski demokraciji; Jugoslovanska žena za narodno svobodo, cena 2 K; Abditus: Problemi malega naroda, cena 2 K; Jugoslavija n njene meje. Naročajo se v Zvezni tiskarni v Ljubljani.

Gospodarska obvestila.

g Popis živine in voz. Ministrstvo za vojno in mornarico je odredilo, da se izvrši popis, pregled in zaznamovanje živine, vseh voz in vse opreme, ki je pri prebivalstvu. Ta popis je potreben zato, ker se mora v vojne seznamke vseh enot vpisati tren, ki bi se potreboval ob vojni. Ker bi tuji in protidržavni agenti mogli popis izrabljati za agitacijsko sredstvo, da bi izživali nezadovoljnost in morda tudi odpor med prebivalstvom, se s tem razpisom pojasnjuje, da namen popisu ni jemati živino in vozove od prebivalstva, ampak popis se bo vršil samo zato, da se izve, kdo, koliko in kaj ima, kar bi se moglo uporabiti ob vojni. Ta popis izvrše najprej občinska oblastva pod vodstvom in nadzorstvom okrajnih glavarstev, pozneje, po priliki meseca avgusta ali septembra, pa ga izvrše posebne vojaške komisije.

g Sajenje tobaka dovoljeno. Vlada je dovolila, da se sme pričniti s prihodnjim letom tudi v Sloveniji saditi tobak. Toza-

devna dovoljenja bo izdajala uprava monopola. V Sloveniji se bo gojil predvsem tobak za pipo.

g Nov denar od 2 do 100 par in od 1 do 5 dinarjev pride pri nas v najkrajšem času v promet.

g Letošnja žetev v naši državi je proračunana na 1 milijon 200 tisoč vagonov pšenice in koruze.

g Ameriška cenitev naše žetve. Ameriška misija je izdelala po svojih podružnicah v Jugoslaviji oceno letošnje žetve. Osrednja ameriška misija v Belgradu ceni celokupno našo žetev v letu 1920 na 32 milijard dinarjev, kar je pa še vedno manjša vsota v primeri s cenitvijo našega ministrstva.

g Mlinarjem. Urad za pospeševanje obri v Ljubljani ima na razpolago manjšo množino svil za sita št. 7. široko 102 cm. Interesenti naj se zglase ustmeno ali pismeno najkasneje do 24. t. m. pri omenjenem uradu, Dunajska cesta 22.

g Sredstvo pri zadrževanju mleka. Velike sitnosti in dosti jeze napravljajo krave, ki zadržujejo mleko ali se pa ne puste z lepa molzti; vsi poizkusi in vsa sredstva zoper to razvado dostikrat ne pomagajo nič in pri kravi nastane lahko še nevarnost, da dobi volčič in se ji vime vname. V Afriki pa imajo menda zoper to neprijetno kravjo trmoglavost dobro sredstvo. Pred tako kravo obesijo posušeno telečjo kožo, krava jo prične ovohavati in pripusti mleko. Gotovo bi bili zanimivi tudi pri nas taki poizkusi; ako bo mel kateri naših živinorejcev srečo z njimi, naj pa o tem poroča »Domoljubu«.

g Milijonske izgube. Zagrebška občina je svoj čas nakupila velike množine pšenice po visoki ceni. Ker je zdaj cena padla, se računa, da bo imela občina 30 milijonov kron izgube.

g Sladkor v Belgradu se prodaja zdaj v trgovinah na drobno po 58 kron kilo. Dobiš ga, kolikor ga hočeš. V Ljubljani se prodaja sladkor kilo po 84 kron.

g Cene padajo tudi na Dunaju. Na Dunaju so v zadnjem času padle cene masti za 40 K pri kilogramu, cene margarinu pa za 20 K. Prodaja masti je v Avstriji sedaj prosta.

g Zelena internacionala. Po izvestju bavarskega kmetkega voditelja dr. Heima so izvršene z združenimi kmetскими društvi Nemčije, Avstrije, Mažarske, Belgije, Holandske, Švedske, Norveške in še nekaterih drugih dežel predpriprave za osnovanje zelene mednarodne zveze vsega kmetkega sveta s sedežem v Haagu. Dne 6. julija bo v Pasoci v to svrhu posvetovanje nemških, avstrijskih, mažarskih, bolgarskih in romunskih kmetških voditeljev.

g Italijani skušajo dvigniti lire. Na vse kriplje se sedaj trudijo Italijani, da bi dvignili svoj denar. Njihovi izvozniki napenjajo vse sile, da izvozijo v Jugoslavijo kolikor mogoče velike množine manufakturnega in drugega blaga, da bi tako povečal v naši državi povpraševanje po liri. Italijanska vlada je dovolila tudi izvoz nekaterih pod zaporo stavljenih predmetov, zlasti izvoz prepovedane volne. Sedaj vozijo tržaški verižniki v Ljubljano predmete, po katerih ni v Ljubljani posebnega povpraševanja, izvažajo vse od krompirja do pnevmatike. Te dni se je zgodilo, da je peljal

neki tržaški verižnik v Ljubljano vagon novega krompirja. Seveda so oblasti ukrenile vsepotrebno, da ni prišel ta krompir na ljubljanski trg, ker cena je bila naravnost ogromna, da bi jo bili mogli zmagati samo verižniki.

Pridelovanje krme.

Večja ali manjša donosnost kmetije zavisi od večje ali manjše umnosti gospodarja. Kmet lahko zapravlja svoje premoženje in svoje telesne sile nele s pijančevanjem ali podobnim razmetavanjem denarja, marveč zapravlja svoje blagostanje lahko že pri zemlji in poljskih pridelkih — kjer čisto zemlji z lastnim znojem gnoji, ne da bi mu polje nudilo zato zadovoljive množine sadu — in zapravlja ga lahko pri živini, katera sicer vso pridelano krmo požre, ne da bi nudila gospodarju zadovoljivih dohodkov oziroma ne da bi použito krmo tudi dobro plačala z mesom ali mlekom. Vsa krivda neuspeha pri njeni in pri živini pada na kmeta samega, ker stavi vso nado na pridnost svojih rok in premalo na pridnost svoje glave: tudi glava je del telesa, zato se mora tudi ona truditi in kmet ne sme reči le: »roke, ve delajte, glava ti pa počivaj.«

V kmetkem gospodarstvu je napram zemlji in živini uveljaviti previdnost, ki jo

naši gospodarji imajo v toliki meri pri kupčijah. Nele tuji kupec in domači trgovec te moreta goljufati, marveč goljufati te morejo posli, goljufajo te lahko polja in travniki, goljufajo te konji in voli, krave in prašiči — če se ne bo vedno »kunštvala« glava in če ne boš vedno vsega zapisoval in vse nezaupljivo nadzoroval (kontroliral). Svoja polja in travnike moreš smatrati kot neke upnike, katerim si posodil žito in seme na in od katerih zahtevaš povračilo posojila s 100 % obrestmi. Kakor zapišeš koliko si posodil denarja temu ali onemu sosedu, tako moraš zapisati, koliko si posodil semena tej ali oni njivi, koliko krme tej ali oni živali, da boš vedel, koliko imaš tirjati od njih na kapitalu in na obrestih. Kadar pride slovenski kmet do prepričanja, da znajo goljufati ne-le bolj premeteni ljudje, marveč da znajo goljufati tudi polja in travniki in živali v hlevu, ter bo svoje gospodarsko knjigovodstvo uredil po tem prepričanju, bo dosegel blagostanje.

Danski kmetje so leta 1895 samodsebe pričeli ustanavljati takozvana »kontrolna društva«, čijih delo obstoji v tem, da kontrolni pristav (uslužbenec društva) vodi gospodarsko knjigovodstvo za vsakega člana in kontrolira donos posameznih živali in njiv. Iz poročila kontrolnega društva v Vejenu za leto 1903/4 črpa nastopno kontrolo nad donosom polja na posestvu »M—«, s skupno površino 20 oralov:

Polja št.	Površina		Množina semen kg	Vrsta in množina gnoj	Pridelka skupaj		Pridelki preračunani v klajnih enotah na oral	Število delavnih dni s						Izdatkov za delavno silo	
	oralov	obsejana z			slame kg	zrna kg		konji	hlapci	dnarji	žen-skami	otroci	skupaj K	na oral zemlje K	
III in IV	1 1/2	rž	171	56 kg čilakega solitra	5325	1775	1893	14'25	8'50	1'75	1'00	2'50	50'88	33'92	
IV	1 1/2	mešano žito	400	negnojeno	3550	1904	1609	13'00	11'50	4'25	1'25	2'75	59'25	36'46	
II	2 1/2	oves s pridelki	405 79	30 voz hlevskega gnoj	4350	2341	1427	22'00	22'25	4'75	2'75	4'00	100'56	44'69	
I in III	3 1/2	krmske pese (Barres, Ekkendorf)	85	41 voz hlevskega gnoj 27 sedov gnojnice	klajnih enot 7050		2089	48'25	56'50	9'25	12'50	24'00	256'63	76'04	
V, VII, VIII in b	9	trava in zelena krma	mešano 174	70 sodov gnojnice	11746		1305	17'00	14'00	6'25	—	1'50	72'50	8'04	
VI	2 1/2	pušča	—	—	—		—	29'50	14'75	0'75	—	—	86'31	38'36	

Iz navedene tabele je povzeti na podlagi števil v stolpcu »Pridelki preračunani v klajnih enotah — na oral«, da prinašajo najmanj užitka travniki ozir. s travo in zeleno krmo obsejana polja, največ užitka pa polja s korenstvom (peso). Na to se mora ozirati gospodar pri pridelovanju krme za živino, osobito za molzne krave: krmiti goved le s senom, ako posedujem zemljišča porabna za obdelavo kot njive, pomeni tratenje premoženja pri zemlji — ker da ista manj pridelka — in pri živini, ki prebavi v korenstvu nad 90 % vseh redilnih snovi, v senu pa le okrog 60 %. Vendar pada na tehtnico še vprašanje poslov; njih pomankanje je čisto vzrok, da morajo ostati njive manj obdelane oziroma da jih moramo obsejati z zeleno krmo — kajti travnik pora-

bi najmanj delavne sile.

Za boljše razumevanje naj navedem, da znači »1 klajna enota« eden kilogram mešanega žita ali 9 kg pese ali 4 kg slame ali 2 kg sejanega sena ali 2 1/2 kg dobrega travniškega sena itd. Klajna enota služi v primerjalne svrhe pri pridelkih iz zemlje in pri užitku od živine; sloni na praktičnih preizkušnjah, ki so jih Danci napravljali mnogo let pri krmljenju govedi in prašičev. Radi svoje enostavnosti bi mogla danska klajna enota kot primerjalna enota dobro služiti tudi nam Slovincem.

Koliko pridelka nam donajajo naša polja? Dvojni pridelki, ki ga jemljemo naši zemlji v obliki strniščnega korenstva in de: telje bi morebiti pokazal, da glede rastlinarstva ne zaostajamo prav nič za drugimi

naprednimi državami — če bi razpolagali z dokazilnimi številkami. Pač pa nam prinašajo premalo užitka naši travniki; marsikje v Sloveniji je za travnike določena ploha absolutno prevelika in bi se je moglo znaten del porabiti za pridelovanje drugih, več čiste koristi prinašajočih krmskih rastlin. Stalni travniki so umestni le na strmih, za drugačno obdelavo neprimernih krajih; povsod drugod pa bi bilo umestno kolobarjenje tudi pri travnikih, osobito ker se na sejanih travnikih vobče pridelava več in boljše krmo kakor na stalnih.

Pred vojno smo izvažali iz Slovenije znatne množine sene na Češko. Mnogi gospodarji so trdili, da jim prinaša prodaja sene več čistega dobička, kakor reja živine — dokazujoč obenem, da so kot živinorejci prav daleč zadaj za Čehi, katerim je živina vsekakor poplačevala z mesom in mlekom pri nas nakupljeno seno in še prevozne stroške. Za bodočnost se bomo držali načela tvorničarjev (fabrikantov) in bomo oddajali iz dežele le dogotovljeno blago: zvišali bomo pridelek krmskih rastlin z umnim gnojenjem in kolobarjenjem; vzgojili bomo živino naših razmer, ki bo znala domo pridelano krmo z največjim haskom izkoriščati v meso in mleko, in oddajali bomo iz dežele le najfinejše mlečne izdelke, ter morebitno klavno živino — nikdar pa sene ali drugih krmskih rastlin.

Anton Pevc.

Dopis.

IZ VELESOVEGA.

Samostojni noži. Takega shoda, kot smo ga imeli v Velesovem, pa nimajo povsod. Začel se je pustno nedeljo, 15. februarja, pa se do danes, ko to berete, ni še povsem končal. Za danes vam opišem samo začetek. Političen shod je priredila pri nas Kmetijska zveza samo za Velesovce. Samostojnim ni dala šilica, da bi mirovali. Hoteli so na vsak način shod razglati. Ker jih je pa za tako delo pri nas premalo, zato so poslali v šenčur po rezervo. Ondotni samostojnejši so tega posla že bolj vajeni. Ko je željno pričakovana šenčurska pomoč došla, je tudi našim fantičem zrastle greben. Z vsa silo so hoteli prevpiti poslanca Smedeja, ki je poročal o političnem položaju. A posrečilo se jim ni. Kako so se pa surovo obnašali, si lahko vsakdo misli, ki je kdaj videl naše liberalce ali demokrate ali samostojne ali kakor se že ta družba imenuje, kakšni so, kadar se ga nalezajo. Prvo darilo med njimi si je pa zaslužil Janez M. Potegnil je nož iz žepa in ga zabodel Martinovcu v stegno s tako silo, da je ta kljub zdravniški pomoči bolehal več kot en mesec in bil nesposoben za svoje delo. Pred sodiščem so označili njegovo poškodbo, oni zdravnik, ki so ga zdravili, kot težko; drugi pa, pi so ga že ozdravljene pregledovali, pa kot lahko. Le dobroti Martinovčevi je pripisovati, da se je poravnal in opustil korake, ki bi bili pokazali, da je bil zares težko poškodovan, vsled česar je bil junak z nožem obsojen samo na teden dni zapore z dvema petkoma; Martinovcu pa je moral plačati 2500 kron odškodnine. Takšno ulogo je igral samostojni nož pod žerjavovo vlado v Velesovskem kotu! — Še nekaj: Naš nadučitelj Anton Vidic se je sam hvalil, da je on povabil samostojne na naš shod. Lahko je ponosen gospod ljudski vzgojitelj na ta lepi uspeh svojega vabila. Morda si bo pa prihodnjic le premislil vilkati se v take stvari, ki z vzgojo mladine nimajo nič opraviti. Sedaj se je pa javil kot priča kol, ko so začeli orožniki poizvedovati o junastvu Janeza M. Izjavil je, da je videl, kako je Martinovec imel gnojne višje v rokah in je s tem razburil zborovalce. Ko bi pa imel Vidic

to svoje pričevanje ponoviti pred sodiščem, se je pa spomnil, da to ni res, da on ni ničesar videl, da so o Martinovčevih vilah govorili le drugi ljudje. Kdo so ti drugi ljudje, tega Vidic ni povedal. Kako nepreviden je gospod nadučitelj, ki je moral že enkrat v našem listu priznati s svojim podpisom, da je obrekoval župana, to se pravi, da je o njem nekaj lagal. Sedaj pa je moral pri sodišču zopet priznati, da orožnikom ni govoril resnice. Res težko mora biti za starše, zaupati svoje otroke takemu učitelju.

MEKINJE.

V tukajšnji občini so se v nekdanjem kopalšču naselili 8. junija t. l. usmiljeni bratje. Vse prostore nameravajo temeljito preurediti, več novih dozidati sploh napraviti moderno zdravilišče za moške in ženske, opremljeno z vsemi pridobitvami sedanje zdravniške vede, kolikor bo pač mogoče. Vse obširne načrte utednejo izpeljati v dveh letih. Sedaj za začetek ne bo mogoče drugega kakor dajati gorke in mrzle kopeli, kakor hitro bo kotel popravljen. Vila »Louise« jim bo služila kot samostansko poslopje s kapelico. Usmiljenim bratom ključemo ob njihovem prihodu; dobrodošli v našem kraju; Bog blagoslovi Vaše človekoljubno delo!

BOLTIJA NAD LITIJO.

Dne 11. t. m. je v silni nevihti treščilo v Boltijanovo gospodarsko poslopje, ki je do tal pogorelo. Škode je nad 120 tisoč kron. Kaj pomaže, če je voda v bajerju, če pa ni brizgalke in gasilcev? Veliko bi se lahko rešilo, vsaj debelo tramovje, pa so nas gasilci na Vačah samo gledat prišli. Pred pustom so liberalci na Vačah pobirali prispevke za gasilno društvo daleč naokoli. Radi in veliko smo dali. Pa se niso brigali za gasilstvo, ampak so imeli v Gasilnem domu samo sokolarijo. Gasilni dom je na Vačah samo sokolsko gnezdo. Mladina je že brez sokolov, sokolic in sokoličev dosti izpridena. Drugi mesec mislijo vaški gasilci napraviti sokolsko veselico s plesom in pijačevanjem. Naj le še enkrat pridejo po dobitke! Boltijanov hlev do neba vpije, koliko koristijo kmetu liberalna društva.

PREZGANJE.

Zopet smo se začeli gibati. Binkoštni ponedeljek smo poživili naše društvo, ki ga je vojska zatrla. Dobili smo novega župnika č. g. Martina Jarc in sedaj upamo zopet na lepšo bodočnost. Novi g. župnik nam je porok, da bo društveno življenje krepko napredovalo. V nedeljo, 4. julija, po deseti sv. maši bomo igrali »Verigo«. Vabimo sosedne farane k množestvilni udeležbi, domači seveda pride tudi pogledat, kaj se fantje in dekleta v društvu nauče.

IZ ŠT. JERNEJA.

»Kmetijskemu listu« je novo sejmišče še vedno prav ostrer trn v peti. Na vse načine boče svet prepričati, kako škodljivo je, da je občinski odbor kupil nov prostor za sejmišče in opustil starega. Na vse načine pravim: z lepim prigovarjanjem, z grožnjami, s binavščino in lažjo, da, celo mrtvim podtikajo krivo prisego. Ti »kmetje« v samostojni koži so vedno hujskati žencio, bivšo lastnico novega sejmišča, češ, da jo je občinski odbor ogoljufal pri kupitji in so jo hoteli prepričati, da ona v resnici ni prodala celega prostora. Pregovorili so jo, da je iskala pravice pri advokatih. Izgubila je prvo pravdo, izgubila drugo, izgubila tretjo, ki se je vršila 15. t. m. pri sodišču v Novem mestu, in s tem menala tudi zadnjo. Upamo, da bo že vendar spoznala te prevelike dobrotnike, ki jo hočejo oskubiti do zadnjega vinarja. Sedaj, ko o jo pripravili v znatno izgubo, ji nihče neče tega poravnati. Velika korajža, hujskati na tuje stroške!

ŠT. JAKOB OB SAVI.

Za binkošne praznike so tudi pri nas zopet slovesno zapeli zvonovi: dva nova jeklena s starim prejšnjim, sedaj srednjim, bronastim vred, s katerim se nova dva prav lepo ujemata. Ker je zvonik majhen, je bilo prav težko obositi tako velike zvonove vanj, ker veliki tehta 1900 kg, a znani strokovnjak,

kovaški mojster g. Franc Jerman iz Dola, je to nalogo vendarle prav dobro rešil, tako da zvonik ne bo preveč trpel. Naj zvonovi mnogo let vršijo svojo službo, za njimi pa naj nastopi zopet častitljiva bronasta doba.

IZ SELŠKE DOLINE.

V Selcih imamo novega župana A. H. izvoljen je bil, ker je že veliko deloval kot odbornik, zaslužen za občino. Odstopivšega župana F. Š. je občinski odbor soglasno imenoval za častnega občana; naj mu bo tudi v malo zadoščenje, ker so ga socialnodemokratski listi napadali; bil je in je še zvest delavec na zadružnem polju. — Pretekli mesec je selško dolino na svojem birmanskem potovanju posetil naš nadpastir; povsod je bil pri srčno pozdravljen; lahko se je prepričal, da po dolini še veje duh prvega Jugoslovana dr. Kreka, duha socialne pravičnosti in ljubezni. — Cerkvica na Pertovcu obhaja ljos svoje 50 letnice. Kolikokrat je tukaj notri opravil službo božjo kot izletnik dr. Krek; koliko živahnega gibanja je bilo ondi! Kakor se mu je v prestolnici Ljubljani odkril nagrobni spomenik, tako namerava selška podružnica SPD postaviti mu spomenik nad Pertovcem na Ratitovcu: zidati misli planinsko kočo, po njem imenovano.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, in jih obreštuje po 3% brez kakega odbitka.

Radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Junakinja iz Štajra.

Povest. Prevaža ***

(Dalje.)

»Strelci!« je zapovedujoče vzkliknil. »Kdor izmed vas je katoličan, naj udari ob meč!« In zažvenketalo je po cesarskih dvorah, cesar se je na glas zasmejal od samega veselja, bilo je okoli 50 mož.

»Glejte, oče,« je rekel Henrik, »ti so vsi katoličani. Še trikotnik toliko jih je v Štajru. Za vsakega izmed njih položim svojo roko v ogenj. Li naj bodo ti ljudje, ki nam žrtvujejo svoje najboljšje moči in nam zvesto služijo noč in dan, brez cerkve in naj stradajo božje besede?«

Sedaj je stopil cesar s svojega prestola in je raztegnil svojo roko. Jeziček na tehtnici se je nagnil, in skledica z zlatom, železom in orožjem sodnika Hendelna je zletela v zrak, globoko pa se je sklonila druga s priprošnjo luteranskega stotnika.

»Bodil« je slovesno rekel cesar Matija. »Vsled oblasti, ki jo imamo kot vladar teh dežel, sklenemo in določimo, da naj bo prihodnji binkoštni praznik grajska cerkev v Štajru posvečena za katoliško službo božjo. Ker nas

je luteran poprosil za to milost, že vnaprej zavračamo vsak očitek, češ da smo luteranom v Štajru storili krivico.

Henrik je rekel: »Hvala vam, veličanstvo! Cesar je mislil, da še nikdar ni videl lepšega, kakor je bila ta resna in žareča radost, ki je bila razlita na tem mladem obrazu.

Katoliških strelcev eden je stopil iz vrste, ves se je tresel orjaški fant in modre oči so se mu svetile kakor dve svetli kolesi, ko je rekel: Gospod stotnik, tisočkrat hvala vam za vašo priprošnjo... Vaše veličanstvo, najudanejšje se vam zahvaljujemo, sedaj je konec naše stiske, Bog naj vam poplača, gospod Henrik, prvi »Očenaš« v novi hiši božji bomo molili za vas.

Sodnik Hendel si je grizel ustnice in je preprosto ržl k tlom, temen kakor pekel. In to je njegov Henrik, njegov Henrik... tu je hudič vmes, začaran je... začaran je... Babilon, Babilon, vlačuga mu je iztrgala srce in mu je dala drugo. Odkar jo je nesel s sramotnega odra, je začaran. Od takrat ga ima hudič na vrvi.

Veselo in prijazno je rekel cesar Henrik: »Vaši vojaki so mi najbolj všeč, stotnik! Dobro ste jih vzgojili, hrabri so in zvesti ter so svojemu poglavarju vdani. — Drugi »očenaš« pa naj molijo zame; moja služba je težka in me tuintam že nekoliko zapuščajo telesne moči; toda zdaj še eno vprašanje, gospod stotnik, pri vaši vesti vas prosim, da govorite resnico: »Ste se li res ravnokar potegnili samo za strelce, ali pa je še kaj drugega vzrok, da ste zastavili svojo moško besedo za katoliški štajer? Morda pa čutite v svojem srcu nagajenje do naše vere?« Prežreče poteze so legle okoli cesarjevih oči. »Zelo rad bi to zvedel!«

»Nikakor ne, veličanstvo!« je odvrnil mladi stotnik. »Ljubim svojo luteransko vero in hočem v njej živeti in umreti. Toda uganili ste, veličanstvo, da ne zahtevam cerkve samo za strelce —«

»Za koga pa že?« je smehljajoč se vprašal cesar. Stari Hendel, ki je doslej zaničljivo ržl v tla, se je z bliskajočim se pogledom ozrl na sina.

No, sedaj smo enkrat čuli, kdo ga je prestopil — kdo — tisti prokleti Albert — ali — o grozna misel, proč z njo, poberi se!

Henrik pa je rekel:

»Veličanstvo, poznam ljubo deklico, katoličanko, ki me je v Štajru prosila, naj se potegnem za njene verske brate. Tudi ona in sicer predvsem ona naj v grajski kapeli opravi svojo pobožnost, kakor jo uči njena vera. — Predvsem sem prosil zanjo, potem za svoje strelce!«

Ko je Henrik rekel: ljuba deklica, ej, se je nasmejala vsa dvoranal! Hej, kako veselo in zvito so se muzali strelci!

Smehljaj se je kancelar, šepetala je cesarica, zadovoljno so se svetile oči cesarju, je eden je bil v dvorani, ki se ni smejal, ki je ostal mrkel, bled in rumen kakor smrt — sodnik Hendel.

»Prav dobro!« je smeje se vzkliknil cesar, »ljuba deklica, čestitam ti, da se tako lep in hraber moč poteguje zanjo. Smem li vedeti, kdo da je?«

»Je katoliška deklica zelo preprostih staršev, hčerka gostilničarke je, ni plemenitega rodu, toda plemenita je po svojih dušnih lastnostih ter ima čisto in pobožno srce.«

Strašno se je izpremenil in kremžil obraz sodniku Hendelnu, ustne so se mu penile, žile na čelu so se mu napele, roka je krčevito zagrabila meč. Torej je le res — res — kar mu je že dolgo, že na svetno nedeljo in pozneje v tihih nočeh — šepetal hudič. Nesramna vlačuga je zastupila srce njegovega otroka. — Tako gre v nič njegova hiša, njegovo delo, vlačuga onečašuje njegovo lastno kri. Če bi bil cesar zahteval njegovo glavo, bi mu bilo sedaj dobro, bi mu ne bilo treba doživeti ure, ko se njegov sin pred cesarjem, pred cesarico, pred državnim kancelarjem ponaša s tem, da je nor na vlačugo. O sramota, sramota, sramota od neba do zemlje — do najglobljeja

Henrik je s svojimi lepimi, zvestimi očmi žalostno gledal na očeta, ki je v stran obrnjen komaj hodil po sopo in je škripal z zobmi, da je bilo grozno. Kako naj bo vesel cesarjeve milosti, če pa se srdi oče. Hendel bi ga bil najrajši vzel v svojo pest, da bi ga stresel kakor fantilina; toda hinavski cesar, ki se škodoželjno smehlja, in Klezel, ta šakal, ter ti podkupljeni dvorski lizuni nikakor ne smejo videti, kako se Hendel ruje s Hendelnom, da bi jutri z vsemi zvonovi in tem zvonili od Dunaja do Rima.

Cesar je z ostrim očesom spoznal sodnikovo notranjo zmedenost in potrlost pa mu je rekel:

»Gospod Hendel! Zdi se, da vam ni všeč, da si je vaš sin izbral siromašno, preprosto nevesto; ali vas draži, da je katoliške vere? Saj je tudi moj stric Ferdinand zasnubil preprosto Velagrico. Dobro, zlato srce je več vredno kakor plemenita kri. Glejte, gospod Hendel, ta-le demant,« cesar je dvignil drobn prst svoje desnice in se z njim dotaknil florentinskega demanta, ki je liki ogenj žarel na kroni in sipal žarke na vse strani, »čegar ogenj prekaša vse druge kamene na svetu. Je bil nekoč nepoznan in zaničevan. Neki kmet ga je našel na bojnem polju pri Grazenu ter ga je kakor kos stekla za en goldinar prodal nekemu drugemu. Ta je šele pozneje zvedel, da je to steklo najdragocenejši demant na vsem svetu. Morda je tudi revno, neplemenito dete, ki si je je izvolil stotnik Hendel, tak skrit demant, ki presega vse zaklade sveta. Želimo, da bi bilo to tako, da boste, gospod sodnik iz Štajra, doživeli še veliko časti in veselja z nevesto vašega sina.«

Nepremično, kakor orjaški zli duh, je stal sodnik Hendel pred cesarjem in je nanj streljal s plamečimi očmi. — Ohrani zase svojo modrost, Habsburžan, za mojo kri gre, ne za tvojo! — Z nadčloveško močjo je silni mož zadrževal srd, ki je smrtno vrel v njegovih prsih. Ne! Tu noče osramotiti svojo ponesrečeno deteta! Premagal se je in je s hladno vlnudnostjo rekel cesarju: »Moj sin je polnoleten. Naj si izbere nevesto, katero hoče. Zgolj neplemeniti stan ne bo nikdar vzrok, da bi zaprl vrata sinovi nevesti! Toda prepričan sem, da je bilo za vašega strica cesarja Ferdinanda lažje, neenačkovno kri sprejeti v svoj rod kakor Joahimu Hendel, kakaj naš rod je šele 40 let tak kakor je sedaj, plemenit, in ne 400 let, kakor je staro vaše plemstvo. In prav zato, ker je še mlado naše plemstvo ga te kaže mešati z neplemenito krvjo; naša kri, veličanstvo, je dragocenejša kakor naša železo in jeklo, to povem v oči vašemu veličanstvu.«

»To vem, ne da mi poveste,« je rekel cesar in je molče meril z očmi oba Hendelna, katerih telesna moč in krásota gre nad vse Habsburžane, res, kri je boljši kakor zlato in steklo. »Naj iz sinovega zakona vznikne rod junakov, vreden teh dveh, ki stojita tu pred menoj.«

Henriku je mlada kri v krepkih udarcih valovala proti srcu, saj vidi, da je zanj sreča dobljena in zapečatena. Neplemeniti stan ni vzrok, da bi jo zavrgel; li ni oče izpregovoril besede mima, sprave in zvestobe?

V srečni zaslepljenosti mlade ljubezni, ki vedno vidi že izpolnjeno to, kar upa, ne čuje, kako pod gladkimi besedami vre lava sovražstva, pozabi na sramotni oder, na vislice in na vse grozne prisege, ki jih je bil zaprišegel oče. Ves srecen je z žarečimi očmi rekel očetu: »Gospod, videli boste, da je vredna naše hiše.« In cesarju: »Hvala vam, veličanstvo, za prijazne besede, ki jih imate za ljubo dete. Rad bi, da bi jo spoznali. Gotovo bi ji naklonili svojo cesarsko milost in jo osrečili s svojim mogočnim varstvom.«

Slizati je bilo votlo, divje sopenje in hropenje. Henrik se je ozrl na očeta — ki se je zopet obrnil od sina proč. Ha, cesarjevega varstva kliče na pomoč! Nič ne bo pomagalo. Maščeval bom svojo oskrnjeno kri, ne uide mi, čeprav čujejo nad njo vse krone sveta...

(Dalje prih.)

Trpite na revmatizmu in giščnih bolečinah? Vdrnjenje s pravim Fellerjevim fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnatihi ali 2 veliki špeciální steklenici 36 K.

Rabite milo-odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza-kroglice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 18 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolezni 1 steklenica 6 K. Zelodec okrepčujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poština posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 16, Hrvatska. E

Modna in manufakturna trgovina

Ivanka Praprotnik,

Sv. Petra cesta 29, Ljubljana

prilporeča veliko izbiro blaga za moške in ženske obleke, platna, cvilha, satinske odeje v različnih barvah, moške srajce z odprtimi in navadnimi ovratniki, zelo trpežno blago od 160 K dalje. — Moderne bele in pisane bluze po 140 K, 160 K, ženski predpasniki, otroške obleke, razno perilo domačega izdelka, nogavice, vse po jako nizkih cenah. Naročila se izvršujejo točno, razpošilja se proti povzetju.

2. vrhovstna

dvokolesa,
plašče, cevi

prilporeča IGN. VOK,
Ljubljana, Sodna ul. 7.

Kuverte s firmo,
račune itd.

izvršuje natančno
po naročilu

Jugoslovanska
tiskarna
v Ljubljani.

Predsedstvo kamniškega okrožja »Orlov«
v Kamniku kupuje dobro ohranjene,

kompletne orlovske kroje

In da zanje drugo novo blago za obleke ali denar. Kupuje tudi posamezne dele kroja, to je zurke, hlače, srajce, čepice, pasove, in plača z novim in primernim blagom ali z denarjem. Deli kroja morajo biti dobro ohranjeni, da so uporabni in sušni. — Kupuje jih okrožni predsednik FRANC BORG v Kamniku pri Kristofu.

Prota se hiša z gospodarskimi poslopji

in 10 arav velikim sadnim vrtom, pripravna posebno za obrtnika, ob drž. cesti med Vižmarji in Medvodami. Naslov pri upravi lista. 2458

Ivan Kos, kovač, Gorenjavas nad škofjokolo, ima v zalogi in prilporeča v nakup

železne pluge.

Služkinja

zdrava in močna, se sprejme v službo za čiščenje in ribanje hodnikov in stranišč. Ponuditi se je v hotelu »Slon«, Ljubljana. — Istotam je prosto — najraje če je samec, mesto mizarja starejši mož, imeti pa mora svoje orodje, za razno hotelsko delo. — Plača in drugo po dogovoru. 2450

Pogreša se Anton Vrtačnik, rojen 1886, ki je odšel začetkom vojne k 27. pešpolku v Ljubljano in prišel potem v rusko ujetništvo. — Kdor kaj ve o njem, se prosil, da sporoči to soprogi Agati Vrtačnik, Gradišče 5, Smartno p. Litiji. Stroški se hvaležno povrnejo.

Zidarje in stavbne delavce

za takoj sprejme konservna tovarna na Vrhniki. Hrano in stanovanje da podjetje na željo delavcev. 2415

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

pri „ZLATI LOPATI“ preje
Hammerschmidt (Münchhausen)

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 7,
— nasproti Križanske cerkve. —

Ameriške zapuščine

zavarovalnine in denarne pošiljke ter druge gospodarske in premoženjske zadeve urejuje

Gospodarska pisarna
Dr. Cerne, Ljubljana,

Miklošičeva 6 (Ljudska posojilnica) telef. 37

Mlinska sita

vseh vrst (volnenih ne) nudi J. Dolinar, Svetje, Medvode.

Imate bolečine? V lice? V celom telesu? Vas muči glavobol? Trpite na reumatizmu in gihtu? Ste se prehladili? Ne morete spati? Niti delati? Ste nervozni in preveč občutljivi za mrzli zrak?

Poizkusite vendar Fellerjev pravi Elzafluid! Čudili se bode! Občutili bode! Čustvo zadovoljnosti! Rešeni ste bolečin in hvalite Fellerjev Elzafluid kot dobrega prijatelja v hudih dneh. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K. Zagorski sok proti

kašlju in prvim bolečinam, 1 steklenica 6 K.

Vaš želodec ni v redu? Trpite na počasni prebavi? Slabem apetitu? Hlabite mlo, zanesljivo odvajajoče sredstvo?

Oj, kako bode zadovoljni, ako samo poizkusite Fellerjevo pravo Elza-kroglice! Te so res dobre! 6 skatlic 18 K. Želodec okrepčujoča švedska tinktura, 1 velika steklenica 15 K. Pravi balsam, 12 malih steklenic 36 K.

Lahko še naročite!

Fellerjev Elza-mrčesni prašek, 1 vel. skatlica 5 K. Zobne kapljice, steklenica 4 K — v. Očesne kapljice 4 K — v. Zanesljivo mazilo zoper srbečino in srbečico, lonček 10 K. Močna francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, lekarnar, Štubica donja, Elzatrž št. 16, Hrvaška.

Primežaj krmi Mastin

enkrat na teden eno pest. Ob pomanjkanju krme ko se uporabljajo nadomestilna sredstva za krmlila pa se primeža dvakrat na teden. Prašek Mastin, dietetično sredstvo, za živino, je dobil najvišje kolajne na razstavah v Londonu, a Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo Mastin, ko ga enkrat poizkusijo, in ga ponovno rabijo. 5 zavojev praška Mastin zadostuje za 6 mesecev za enega prašička ali vola. Ako se Mastin pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po pošti. 5 zavojev Mastina 30-50 poštne prosto na dom.

Mazilo zoper garje

(naftomazilo) uniči pri ljudeh in živalih. garje, lišaj, srbečico, kožne bolezni, izpuščaj, Ne smrdi, ne maže perilo. 1 lonček 8 kron. Po pošti 12 kron 50 v.

Lekarna Trnkóczy

Ljubljana, Kranjsko. Zraven ročevža.

Kajstarejša hranilnica na Slovenskem.

Kranjska hranilnica

v Ljubljani — ustanovljena l. 1820

obrestuje hranilne vloge s

3%.

Kranjska hranilnica je pupilarno varen zavod in jo nadzoruje deželna vlada.

Za plačila zavodu se dajo na razpolago poštne položnice.

Čisti dohodek Kranjske hranilnice je — ne glede na to, kar se odkaže rezervnim zakladom — po pravih določen v pospeševanje občeskoristnih naprav in podjetij na Kranjskem. — Skupna svota doslej v te svrhe odmenjenih zneskov znaša K 8,761.118-37.

Za zeleno krmo

priporočamo sledeča semena: graboro čisto ali pomešano z ovsem po K 4-20 kg., lečo za krmo po K 4-60 kg., grah za krmo po K 3-20 kg., Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Agitirajte
za
„Domoljuba“

Cementna strešna opeka

najbolj trpežne vrste
se dobi pri tvrdki

Ivan Jelačin, Ljubljana
Emonska cesta 2. 4708

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 8

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Zdravilna zelišča, posebno kimmel, pelin, lipovo in bezgovo cvetje, encijan, gomilce, suhe gobe i. t. d. kupuje v vsaki množini podružnica

Štrukel in Horak

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

zastopa vse boljše parobrodne družbe za potovanje v Ameriko, ter preskrbuje potrebne vozne listke. Nadalje posreduje kot new-jorški notar za vse tiste, ki imajo dobiti kako zavarovalnino ali kakršnokoli drugo tujatev po svojih v Ameriki. Vsa tozadevna pojasnila brezplačno! 2278

Miši - podgane stenice - šurki

in vsa golazen mora poginiti ako porabljate moja najbolje preizkuš. in splošno hvaljena sredstva kot proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za šurke 10 K, posebne močne vrste 20 K, posebno močna tinktura za stenice 10 K, uničevalec moljev 10 K, prašek proti mrčesom 6 in 12 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, prašek za uši v obleki in perila 6 in 10 K, nktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (uniči rastl.) 10 K, prašek proti mravljam 10 K, mazilo proti garjam 10 K.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport:
M. JUNKER, Petrinjska ul. 3, ZAGREB 1.

Hlode (krlje)

deske, trame, kostanjev les, gozdove in oglje iz mehkega in trdega lesa kupi po najvišji ceni vsako množino družba IM-PEX v Ljubljani, Krekov trg 10.